

**ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC**

TRẦN THỊ QUYÊN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP THỰC HIỆN
TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG VÀ AN TOÀN THỰC PHẨM TRONG
XÂY DỰNG MÔ HÌNH NÔNG THÔN MỚI TẠI XÃ KIM QUAN,
HUYỆN YÊN SƠN, TỈNH TUYÊN QUANG**

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG

Thái Nguyên - 2020

ĐẠI HỌC THÁI NGUYÊN
TRƯỜNG ĐẠI HỌC KHOA HỌC

TRẦN THỊ QUYÊN

**ĐÁNH GIÁ THỰC TRẠNG VÀ ĐỀ XUẤT GIẢI PHÁP THỰC HIỆN
TIÊU CHÍ MÔI TRƯỜNG VÀ AN TOÀN THỰC PHẨM TRONG
XÂY DỰNG MÔ HÌNH NÔNG THÔN MỚI TẠI XÃ KIM QUAN,
HUYỆN YÊN SƠN, TỈNH TUYÊN QUANG**

Chuyên ngành: Quản lý Tài nguyên và Môi trường

Mã số: 885 01 01

LUẬN VĂN THẠC SĨ QUẢN LÝ TÀI NGUYÊN VÀ MÔI TRƯỜNG

Cán bộ hướng dẫn khoa học: TS. Kiều Quốc Lập

Thái Nguyên - 2020

LỜI CAM ĐOAN

Tôi là Trần Thị Quyên, xin cam đoan luận văn này là công trình nghiên cứu do cá nhân tôi thực hiện dưới sự hướng dẫn khoa học của TS. Kiều Quốc Lập, không sao chép các công trình nghiên cứu của người khác. Số liệu và kết quả của luận văn chưa từng được công bố ở bất kỳ một công trình khoa học nào khác.

Các thông tin thứ cấp sử dụng trong luận văn là có nguồn gốc rõ ràng, được trích dẫn đầy đủ, trung thực và đúng quy cách.

Tôi hoàn toàn chịu trách nhiệm về tính xác thực và nguyên bản của luận văn.

Tác giả

Trần Thị Quyên

LỜI CẢM ƠN

Trong suốt thời gian nghiên cứu và học tập tại Trường Đại học Khoa học, Đại học Thái Nguyên, dưới sự hướng dẫn tận tình của các thầy cô, tôi đã nghiên cứu và tiếp thu được nhiều kiến thức bổ ích để vận dụng vào công việc hiện tại, nâng cao trình độ năng lực của bản thân.

Tôi xin gửi lời cảm ơn trân trọng nhất tới TS. Kiều Quốc Lập - người đã tận tình hướng dẫn, chỉ bảo và giúp đỡ tôi về mọi mặt trong quá trình thực hiện luận văn.

Tôi cũng xin cảm ơn Ban giám hiệu, Phòng Đào tạo - QLKH&HTQ các thầy/cô giáo trong Khoa Tài nguyên và Môi trường, trường Đại học Khoa học, Đại học Thái Nguyên đã tạo mọi điều kiện thuận lợi giúp đỡ, đóng góp nhiều ý kiến quý báu cho tôi trong suốt quá trình học tập, nghiên cứu tại trường.

Tôi xin gửi lời cảm ơn đến các ban, ngành UBND huyện Yên Sơn; cán bộ, công chức Ủy ban nhân dân xã Kim Quan cùng bà con nhân dân trong xã đã giúp đỡ tôi thu thập các tài liệu và số liệu phục vụ cho Luận văn trong suốt quá trình thực hiện nghiên cứu trên địa bàn.

Cuối cùng, tôi muốn bày tỏ lòng biết ơn sâu sắc đến gia đình, người thân và bạn bè đã luôn động viên, ủng hộ và tạo mọi điều kiện thuận lợi cho Tôi trong suốt quá trình học tập cũng như thực hiện luận văn.

Dù đã có nhiều cố gắng nhưng do giới hạn về trình độ nghiên cứu, giới hạn về tài liệu nên luận văn không tránh khỏi những thiếu sót. Kính mong nhận được sự góp ý, chỉ bảo của các thầy cô giáo, bạn bè và đồng nghiệp để Luận văn được hoàn thiện hơn.

Tôi xin chân thành cảm ơn!

Tác giả

Trần Thị Quyên

MỤC LỤC

LỜI CAM ĐOAN	i
LỜI CẢM ƠN.....	ii
MỤC LỤC	iii
DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT	vi
DANH MỤC BẢNG	vii
MỞ ĐẦU	1
1. Tính cấp thiết của đề tài.....	1
2. Mục tiêu nghiên cứu	2
3. Những đóng góp của đề tài.....	2
4. Cấu trúc luận văn.....	3
CHƯƠNG 1: TỔNG QUAN VỀ VẤN ĐỀ NGHIÊN CỨU.....	4
1.1. Cơ sở lý luận.....	4
1.1.1. Các khái niệm có liên quan	4
1.1.2. Vai trò, ý nghĩa của Chương trình mục tiêu quốc gia về xây dựng nông thôn mới	7
1.1.3. Các văn bản pháp lý liên quan	7
1.2. Cơ sở thực tiễn.....	8
1.2.1. Các vấn đề về môi trường và an toàn thực phẩm ở nông thôn Việt Nam.....	8
1.2.2. Xây dựng nông thôn mới ở một số nước trên thế giới.....	14
1.2.3. Xây dựng nông thôn mới ở Việt Nam.....	16
1.2.4. Tình hình xây dựng nông thôn mới và thực hiện tiêu chí Môi trường và an toàn thực phẩm trong xây dựng nông thôn mới tại huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	20
1.3. Tổng quan về nghiên cứu nông thôn mới và các nghiên cứu có liên quan ở Việt Nam và trên thế giới	23
1.4. Tổng quan về điều kiện tự nhiên, kinh tế - xã hội, tài nguyên thiên nhiên xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	25
1.4.1. Điều kiện tự nhiên xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	25
1.4.2. Điều kiện kinh tế - xã hội xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	29
CHƯƠNG 2: ĐỐI TƯỢNG, PHẠM VI, NỘI DUNG VÀ PHƯƠNG PHÁP NGHIÊN CỨU.....	33
2.1. Đối tượng và phạm vi nghiên cứu	33
2.1.1. Đối tượng nghiên cứu.....	33
2.1.2. Phạm vi nghiên cứu.....	33
2.2. Nội dung nghiên cứu	33
2.3. Quan điểm và phương pháp nghiên cứu.....	34
2.3.1. Quan điểm nghiên cứu	34
2.3.2. Phương pháp nghiên cứu.....	36
CHƯƠNG 3: KẾT QUẢ NGHIÊN CỨU VÀ THẢO LUẬN	38

3.1. Thực trạng xây dựng nông thôn mới tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	38
3.1.1. Tiêu chí số 1 - Quy hoạch	39
3.1.2. Tiêu chí số 2 - Giao thông.....	39
3.1.3. Tiêu chí số 3 - Thủy lợi.....	40
3.1.4. Tiêu chí số 4 - Điện	40
3.1.5. Tiêu chí số 5 - Trường học	40
3.1.6. Tiêu chí số 6 - Cơ sở vật chất văn hóa	41
3.1.7. Tiêu chí số 7 - Cơ sở hạ tầng thương mại nông thôn.....	41
3.1.8. Tiêu chí số 8 - Thông tin và Truyền thông	41
3.1.9. Tiêu chí số 9 - Nhà ở dân cư	41
3.1.10. Tiêu chí số 10 - Thu nhập	42
3.1.11. Tiêu chí số 11 - Hộ nghèo	42
3.1.12. Tiêu chí số 12 - Lao động có việc làm	42
3.1.13. Tiêu chí số 13 - Tổ chức sản xuất	42
3.1.14. Tiêu chí số 14 - Giáo dục và Đào tạo.....	42
3.1.15. Tiêu chí số 15 - Y tế.....	43
3.1.16. Tiêu chí số 16 - Văn hóa	43
3.1.17. Tiêu chí số 17 - Môi trường và an toàn thực phẩm.....	43
3.1.18. Tiêu chí số 18 - Hệ thống chính trị và tiếp cận pháp luật	44
3.1.19. Tiêu chí số 19 - Quốc phòng và An ninh	44
3.2. Thực trạng môi trường và vệ sinh an toàn thực phẩm tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	48
3.2.1. Tình trạng sử dụng nước sinh hoạt.....	48
3.2.2. Nước thải và xử lý nước thải.....	49
3.2.3. Rác thải sinh hoạt.....	50
3.2.4. Vệ sinh môi trường và an toàn thực phẩm	52
3.2.5. Ảnh hưởng của ô nhiễm môi trường nông thôn xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	54
3.3. Đánh giá việc thực hiện tiêu chí môi trường và an toàn thực phẩm trong xây dựng nông thôn mới tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	57
3.3.1. Tỷ lệ hộ được sử dụng nước hợp vệ sinh và nước sạch theo quy định.....	57
3.3.2. Tỷ lệ cơ sở sản xuất - kinh doanh, nuôi trồng thủy sản, làng nghề đảm bảo quy định về bảo vệ môi trường	57
3.3.3. Xây dựng cảnh quan, môi trường xanh - sạch - đẹp, an toàn	57
3.3.4. Mai táng phù hợp với quy định và theo quy hoạch.....	58
3.3.5. Chất thải rắn trên địa bàn và nước thải khu dân cư tập trung, cơ sở sản xuất kinh doanh được thu gom, xử lý theo quy định	58

3.3.6. Tỷ lệ hộ có nhà tiêu, nhà tắm, bể chứa nước sinh hoạt hợp vệ sinh và đảm bảo 3 sạch.....	58
3.3.7. Tỷ lệ hộ chăn nuôi có chuồng trại chăn nuôi đảm bảo vệ sinh môi trường....	59
3.3.8. Tỷ lệ hộ gia đình và cơ sở sản xuất, kinh doanh thực phẩm tuân thủ các quy định về đảm bảo an toàn thực phẩm.....	59
3.4. Đánh giá các yếu tố ảnh hưởng đến việc thực hiện tiêu chí môi trường và an toàn thực phẩm trong xây dựng nông thôn mới tại xã Kim Quan.....	61
3.4.1. Gia tăng dân số.....	61
3.4.2. Trình độ dân trí.....	62
3.4.3. Phát triển các ngành kinh tế	65
3.4.4. Công tác quản lý nhà nước về bảo vệ môi trường và vệ sinh ATTP	70
3.5. Đề xuất các giải pháp về đích tiêu chí môi trường và an toàn thực phẩm trong xây dựng nông thôn mới tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	71
3.5.1. Giải pháp chung nhằm về đích tiêu chí môi trường và an toàn thực phẩm	71
3.5.2. Giải pháp cụ thể hoàn thành các chỉ tiêu thuộc tiêu chí Môi trường và an toàn thực phẩm.....	75
KẾT LUẬN VÀ KIẾN NGHỊ	83
1. Kết luận.....	83
2. Kiến nghị	83
TÀI LIỆU THAM KHẢO	87
PHỤ LỤC	

DANH MỤC TỪ VIẾT TẮT

STT	Từ viết tắt	Ký hiệu
1	ATTP	An toàn thực phẩm
2	BCĐ	Ban Chỉ đạo
3	BCH	Ban Chấp hành
4	BNN&PTNT	Bộ Nông nghiệp và Phát triển nông thôn
5	BTNMT	Bộ Tài nguyên Môi trường
6	BVMT	Bảo vệ môi trường
7	BVTV	Bảo vệ thực vật
8	BYT	Bộ Y tế
9	CTR	Chất thải rắn
10	HĐND	Hội đồng nhân dân
11	MTQG	Mục tiêu Quốc gia
12	MTTQ	Mặt trận tổ quốc
13	NTM	Nông thôn mới
14	QCVN	Quy chuẩn Việt Nam
15	TCCP	Tiêu chuẩn cho phép
16	TDMNPB	Trung du miền núi phía Bắc
17	THCS	Trung học cơ sở
18	THPT	Trung học phổ thông
19	UBND	Ủy ban nhân dân
20	VSMT	Vệ sinh môi trường
21	VSV	Vi sinh vật
22	XDNTM	Xây dựng nông thôn mới

DANH MỤC BẢNG

Bảng 1.1. Nội dung tiêu chí Môi trường và an toàn thực phẩm trong Bộ tiêu chí quốc gia về xây dựng nông thôn mới	6
Bảng 1.2. Hiện trạng sử dụng đất năm 2019 xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	27
Bảng 1.3. Các loại cây trồng phổ biến tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	29
Bảng 1.4. Các loại vật nuôi phổ biến tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	29
Bảng 1.5. Bảng tổng hợp hiện trạng dân số toàn xã.....	31
Bảng 1.6. Dân số xã Kim Quan tính theo thành phần lao động	31
Bảng 3.1. Đánh giá các tiêu chí xây dựng nông thôn mới tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn theo Bộ tiêu chí quốc gia về xã nông thôn mới giai đoạn 2016 - 2020	44
Bảng 3.2. Các nguồn cung cấp nước sinh hoạt cho người dân xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	48
Bảng 3.3. Chất lượng nước dùng trong sinh hoạt xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	49
Bảng 3.4. Lượng rác thải hàng ngày của các hộ gia đình tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	51
Bảng 3.5. Các hình thức đổ rác thải sinh hoạt của người dân tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	52
Bảng 3.6. Thực trạng nhà vệ sinh xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	52
Bảng 3.7. Các nguồn tiếp nhận nước thải từ nhà vệ sinh tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	53
Bảng 3.8. Kết quả tổng hợp đánh giá tiêu chí Môi trường và an toàn thực phẩm trong xây dựng nông thôn mới tại xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	60
Bảng 3.9. Hiện trạng và dự báo dân số xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	62
Bảng 3.10. Số liệu điều tra về nguồn tiếp nhận thông tin VSMT và ATTP của người dân xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	63
Bảng 3.11. Ý kiến của người dân xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang về cải thiện điều kiện môi trường và vệ sinh ATTP	63
Bảng 3.12. Nhận thức của người dân xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang về vấn đề môi trường.....	64
Bảng 3.13. Nhận thức của người dân xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang về vấn đề vệ sinh ATTP	64

DANH MỤC HÌNH

Hình 1.1. Vị trí địa lý xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang	25
Hình 3.1. Các loại cống thải của hộ gia đình tại xã Kim Quan, ...	50
huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	50
Hình 3.2. Tỷ lệ chuồng nuôi gia súc ở xã Kim Quan, ...	53
huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	53
Hình 3.3. Số liệu điều tra trình độ dân trí tại xã Kim Quan,.....	62
huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	62
Hình 3.4. Những loại phân bón được các hộ nông dân sử dụng ở xã Kim Quan, huyện Yên Sơn, tỉnh Tuyên Quang.....	67